

گزارش دوره هفدهم طرح شاخص مدیران خرید (PMI) ساختمان - بهمن ۱۳۹۹

معاونت پشتیبانی، برنامه ریزی و تحقیقات اتاق تعاون ایران

عدد شامخ بهمن ۱۳۹۹ : ۶۴,۲۸

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص PMI (Purchasing Manager's Index) که در فارسی به اختصار "شامخ" نامگذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. در ایران نیز اجرای این طرح توسط اتاق بازرگانی ایران در بخش صنعت از مهرماه سال ۹۷ آغاز گردید. نتایج این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های ساختمان، صنعت و خدمات ارائه می‌دهد.

ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب‌وکارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- به‌صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهرتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهرتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است.

اتاق تعاون ایران برای نخستین بار در کشور از مهرماه ۱۳۹۸ نسبت به اجرای طرح شامخ ساختمان اقدام نموده که نتیجه آن بصورت ماهانه توسط

مرکز آمار اتاق تعاون ایران منتشر خواهد شد. در همین راستا محاسبه شامخ ترکیبی کل اقتصاد، با همکاری سه اتاق بازرگانی، تعاون و اصناف در حال انجام است.

چکیده:

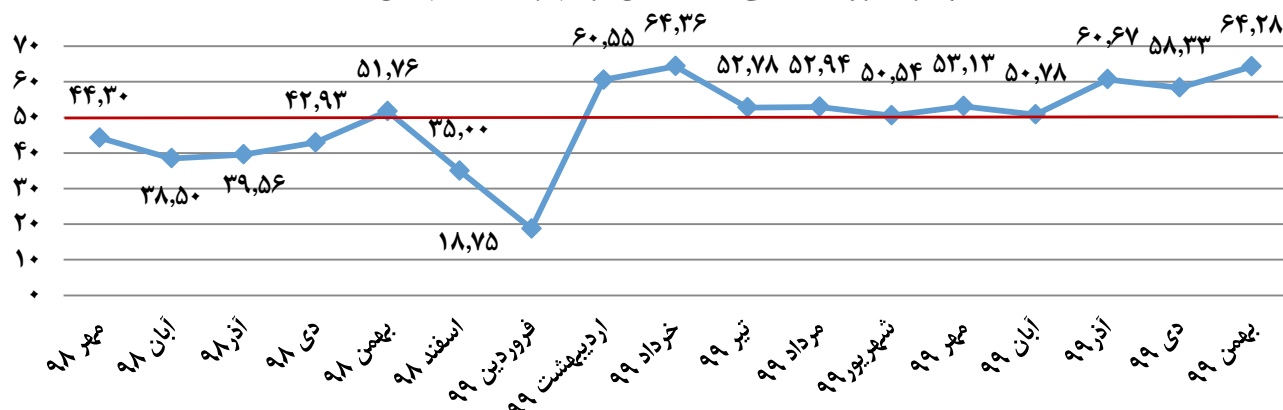
در محاسبه عدد شامخ بخش ساختمان، با توجه به اینکه پرسش اول بالاترین تاثیر را در معیار سنجش کل دارا بوده و بر اساس مطالعات صورت گرفته، رویکرد پکار رفته در محاسبه شاخص کل ساختمان برخی دیگر از کشورها نیز موید این مطلب است؛ لذا عدد شامخ کل برابر با عدد شامخ پرسش اول در نظر گرفته شده است. نتایج ذیل با نظرسنجی از مدیران عامل و یا نمایندگان آنها در شرکت های فعال ساختمانی منتخب، در بهمن ماه بدست آمده است.

- عدد شامخ کل (۶۴,۲۸)، نشان دهنده افزایش فعالیتهای بخش ساختمان در بهمن ماه نسبت به ماه قبل (۵۸,۳۳) است.
- شاخص های "سرعت انجام سفارشات"، "موجودی مواد اولیه خریداری شده" و "میزان بکارگیری نیروی انسانی" نسبت به ماه قبل افزایش یافتند.
- شاخص "میزان سفارشات جدید" نسبت به ماه قبل تغییر چندانی نداشت و تنها اندکی به سمت کاهش پیش رفت.
- شاخص "انتظارات تولید در ماه آینده" با رقم (۶۳,۷۴) هرچند نسبت به ماه قبل اندکی کاهش داشت، اما همچنان امیدواری فعالان اقتصادی نسبت به بهبود وضعیت بخش ساختمان در اسفند ماه را نشان می دهد.

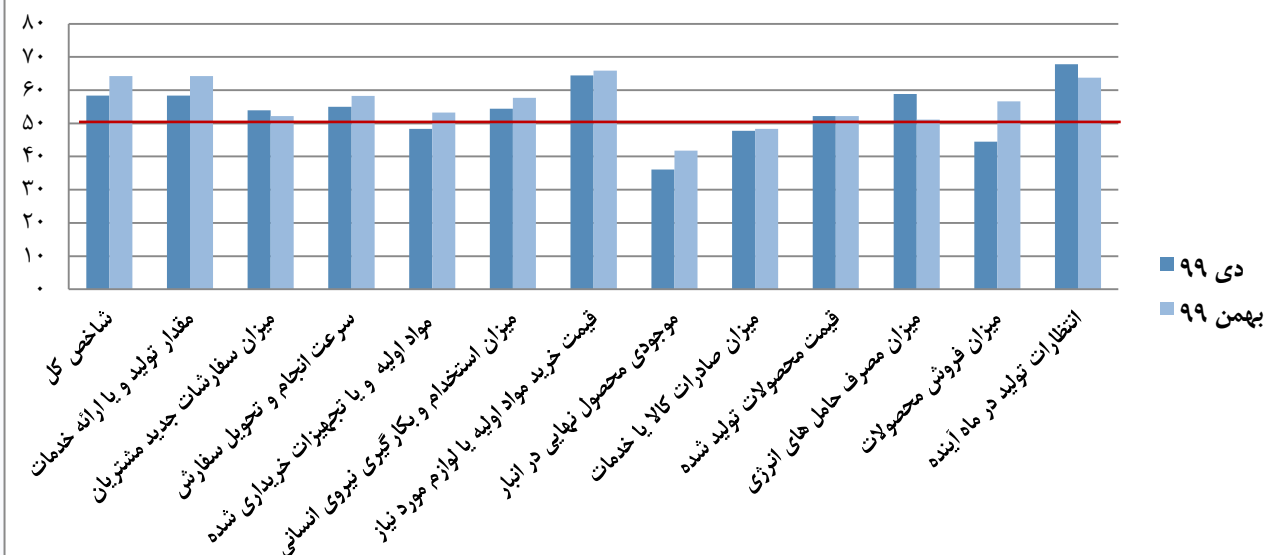
جدول ۱: مولفه های شامخ ساختمان در دی و بهمن ۹۹

شخص	دی ۹۹	بهمن ۹۹
شامخ کل ساختمان	۵۸,۳۳	۶۴,۲۸
میزان فعالیت های انجام شده (تولید، ارائه خدمات و...)	۵۸,۳۳	۶۴,۲۸
میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۳,۸۹	۵۲,۲
سرعت انجام و تحویل سفارش و یا فرآیند کار	۵۵	۵۸,۲۴
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۸,۳۳	۵۳,۳
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۴,۴۴	۵۷,۶۹
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم مورد نیاز	۶۴,۴۴	۶۵,۹۳
موجودی محصول نهایی در انبار و یا کارهای معوق و ناتمام	۳۶,۱۱	۴۱,۷۶
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۷,۷۸	۴۸,۳۵
قیمت محصولات تولید شده (خدمات ارائه شده)	۵۲,۲۲	۵۲,۲
مصرف حامل های انرژی	۵۸,۸۹	۵۱,۱
میزان فروش کالاها و خدمات	۴۴,۴۴	۵۶,۶
انتظارات در ارتباط با فعالیت های شرکت در ماه آینده	۶۷,۷۸	۶۳,۷۴

نمودار ۱: روند شامخ ساختمان از مهر ۹۸ تا بهمن ۹۹

نمودار ۲: مقایسه شاخص های شامخ ساختمان در دوماه اخیر

جدول ۳: عددشامخ ترکیبی (تولید، خدمات و ساختمان) کشورهای منتخب در دو ماه اخیر

کشور	ماه فوریه	ماه ژانویه
استرالیا	۵۴,۴	۵۵,۹
اتحادیه اروپا	۴۸,۱	۴۷,۸
فرانسه	۴۵,۲	۴۷,۷
آلمان	۵۱,۳	۵۰,۸
ژاپن	۴۷,۶	۴۷,۱
انگلستان	۴۹,۸	۴۱,۲

جدول ۲: عددشامخ ساختمان کشورهای منتخب در دو ماه گذشته

کشور	ماه ژانویه	ماه دسامبر
اتحادیه اروپا	۴۴,۱	۴۵,۵
فرانسه	۳۹,۵	۴۰,۵
آلمان	۴۶,۶	۴۷,۱
ایتالیا	۴۸,۷	۵۰,۵
انگلستان	۴۹,۲	۵۴,۶
ایرلند	۲۱,۲	۵۲,۳

تحلیل شامخ بخش ساختمان ایران در بهمن ماه ۹۹؛

صنعت ساختمان براساس استاندارد بین المللی طبقه بندی کلیه فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)، به سه گروه اصلی ساخت بنا، مهندسی عمران و فعالیت های ساخت و ساز تخصصی ساختمان دسته‌بندی می‌شود. در یک تقسیم بندی دیگر، بخش ساختمان شامل دو بخش کلی مسکونی و غیرمسکونی (تجاری و عمرانی) است.

در بخش مسکونی طبق گزارش بانک مرکزی، متوسط قیمت معاملات مسکن نسبت به ماه گذشته در تهران (به عنوان نمونه آماری بزرگ از کل کشور)، ۳,۷ درصد افزایش یافت. تعداد معاملات نیز در تهران ۱۱,۴ درصد بیشتر شد. علاوه بر افزایش قیمت برخی مصالح ساختمانی به عنوان عاملی اساسی، ثبات نسبی قیمت ارز، طلا و سکه و کاهش میزان بازدهی در بورس، تا حدودی سرمایه ها را به سمت بازار مسکن سوق داده و زمینه افزایش قیمت‌ها در این بازار را فراهم نموده است.

در بخش های عمرانی بدلیل عدم تخصیص بودجه عمرانی، پیشرفتی در میزان فعالیت‌ها نسبت به ماه گذشته گزارش نشد و همچنان بسیاری از طرح های عمرانی بدلیل عدم تامین مالی، راکد مانده اند.

با استناد به مجموع اظهارات فعالان ساختمانی، عدد شامخ ساختمان نسبت به ماه گذشته تا حدودی افزایش یافت. با افزایش میزان فعالیت‌ها جهت تحویل سفارشات پیش از پایان سال (عمدتا در فعالیت‌های کوتاه مدت)، شاخص های "سرعت انجام سفارشات"، "میزان مواد اولیه و تجهیزات خریداری شده" و "میزان بکارگیری نیروی انسانی" افزایش یافت و "میزان فروش" نیز نسبت به ماه گذشته کمی بیشتر شد. البته شاخص "میزان سفارشات جدید" که در ماه قبل کمی افزایش یافته بود با نزدیکی به پایان سال و از سوی دیگر تردید برخی کارفرمایان نسبت به عقد قراردادها بواسطه تردید نسبت به وضعیت قیمت‌ها در ماه های آتی، کمی در جهت کاهش پیش رفت. شاخص "قیمت خرید مواد اولیه" در حد اندکی افزایش یافت. شاخص قیمت فروش که عمده‌ترین عامل به ارائه خدمات است ثابت ماند. شاخص "میزان مصرف حامل های انرژی" کمتر شد. روند نزولی "میزان کارهای معوق" هم کاهش یافت. شاخص "میزان صادرات" این بخش نسبت به ماه گذشته تفاوت محسوسی نداشت.

شاخص "انتظار بهبود فعالیت‌های کسب و کار" در بین فعالان بخش ساختمان نسبت به ماه گذشته کاهش یافت اما با جای گیری در بالای عدد ۵۰، همچنان انتظار رونق را در این صنعت نشان می دهد.

کاربران، ذینفعان و محققین محترم می‌توانند با مراجعه به پورتال تخصصی اتاق تعاون ایران به نشانی www.icccoop.ir به نسخه الکترونیکی این گزارش دست یابند. در ضمن می‌توانید نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خود را از طریق پست الکترونیک icc-statistics@icccoop.ir با ما در میان بگذارید.